PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC TÌNH CẢM - XÃ HỘI CHO TRẺ MẦM NON THÔNG QUA TRẢI NGHIỆM VĂN HÓA SÔNG NƯỚC

Hồ Lê Tâm Đoan, Nguyễn Thị Hoài Thư, Huỳnh Phương Nhu, Nguyễn Thị Thoại Mỹ
Trường Sư phạm, Trường Đại học Cần Thơ
Email: thoaimy@ctu.edu.vn

Tóm tắt: *Phát triển năng lực tình cảm – xã hội cho trẻ mầm non là yêu cầu quan trọng nhằm hình thành nền tảng nhân cách, khả năng thích ứng và tương tác tích cực với môi trường sống. Văn hóa sông nước với những giá trị đặc trưng về lao động, sinh hoạt, ứng xử và cộng đồng mang đến nguồn học liệu giàu trải nghiệm, phù hợp với giáo dục trẻ. Bài viết nhằm đề xuất định hướng phát triển năng lực tình cảm – xã hội thông qua các hoạt động trải nghiệm gắn với văn hóa sông nước. Nghiên cứu sử dụng phương pháp phân tích, tổng hợp tài liệu và tiếp cận lý luận. Kết quả xác định các nguyên tắc, nội dung và định hướng tổ chức trải nghiệm góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục toàn diện cho trẻ mầm non.*

Từ khoá: *năng lực tình cảm – xã hội; trẻ mầm non; trải nghiệm; văn hóa sông nước; giáo dục địa phương.*

DEVELOPING SOCIAL-EMOTIONAL COMPETENCIES IN PRESCHOOL CHILDREN THROUGH EXPERIENCES WITH RIVER CULTURE

Abstract*: Developing social-emotional competencies in preschool children is a crucial requirement for forming a foundation of personality, adaptability, and positive interaction with the living environment. River culture, with its distinctive values regarding labor, daily life, behavior, and community, provides a rich source of experiential learning materials suitable for early childhood education. This article aims to propose directions for developing social-emotional competencies through experiential activities linked to river culture. The research uses methods of document analysis and synthesis, and a theoretical approach. The results identify principles, content, and directions for organizing experiences that contribute to improving the effectiveness of comprehensive education for preschool children.*

Keywords*: social-emotional competencies; Preschool children; experiences; riverine culture; local education.*

Nhận bài: 14/06/2026 *Phản biện: 14/07/2026* *Duyệt đăng: 17/07/2026*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Phát triển năng lực tình cảm – xã hội là mục tiêu quan trọng của giáo dục mầm non, giúp trẻ nhận biết, điều chỉnh cảm xúc, xây dựng quan hệ tích cực, hợp tác và thích ứng với môi trường sống. Chương trình Giáo dục mầm non hiện hành và thí điểm đều nhấn mạnh tổ chức hoạt động theo hướng trải nghiệm, gắn với thực tiễn và văn hóa địa phương (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2021; Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2026). Nhiều nghiên cứu cũng khẳng định năng lực tình cảm – xã hội có liên hệ với nhận thức, sức khỏe tinh thần và khả năng thích ứng của trẻ, đồng thời được hình thành hiệu quả qua các trải nghiệm thực tiễn, giàu tương tác (CASEL, 2013; Denham, 1998; Domitrovich et al., 2017; Mahoney et al., 2021). Theo Dewey (1938) và Kolb (2015), giáo dục trải nghiệm tạo điều kiện để trẻ học thông qua quan sát, tham gia, tương tác và phản tư.

Văn hóa sông nước, đặc biệt ở Đồng bằng sông Cửu Long, hình thành từ quá trình cư dân thích ứng với môi trường sông ngòi và chứa đựng nhiều giá trị về lao động, sinh hoạt, giao tiếp, ứng xử với thiên nhiên và gắn kết cộng đồng (Nam, 1985; Tuyền, 2008; Sâm, 2019; Nguyên, 2011). Chợ nổi, nghề truyền thống, lễ hội, đờn ca tài tử, trò chơi dân gian, ẩm thực và sinh hoạt miệt vườn vừa phản ánh bản sắc địa phương, vừa tạo môi trường trải nghiệm giàu cảm xúc và tương tác xã hội cho trẻ (Du, 2022; Nam, 2025; Nghi & Hạnh, 2022). Các nghiên cứu cho thấy trải nghiệm trong môi trường tự nhiên và cộng đồng góp phần phát triển đồng cảm, hợp tác, giao tiếp và điều chỉnh cảm xúc ở trẻ (McClain & Vandermaas-Peeler, 2016; Kızıltaş & Sak, 2018; Khulusinniyah & Maflaha, 2023). Tuy nhiên, nghiên cứu trong nước còn ít đề cập đến việc khai thác văn hóa sông nước như nguồn học liệu nhằm phát triển năng lực tình cảm – xã hội (Phương. H. T, 2018; Thơ & Hảo, 2024).

Từ đó, bài viết hướng đến đề xuất định hướng phát triển năng lực tình cảm – xã hội cho trẻ mầm non thông qua trải nghiệm gắn với văn hóa sông nước, trên cơ sở giáo dục trải nghiệm và giáo dục địa phương. Nghiên cứu sử dụng phương pháp phân tích, tổng hợp, đối chiếu và hệ thống hóa tài liệu, qua đó xác định các nguyên tắc, nội dung và định hướng tổ chức phù hợp, góp phần bổ sung cơ sở lý luận và cung cấp tài liệu tham khảo cho giáo viên trong thiết kế hoạt động giáo dục gắn với văn hóa địa phương.

II. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC TÌNH CẢM – XÃ HỘI THÔNG QUA TRẢI NGHIỆM VĂN HÓA SÔNG NƯỚC

2.1. Năng lực tình cảm – xã hội của trẻ mầm non và ý nghĩa đối với sự phát triển toàn diện

Năng lực tình cảm – xã hội là tổ hợp các khả năng giúp trẻ nhận biết, biểu đạt và điều chỉnh cảm xúc, đồng cảm, xây dựng mối quan hệ tích cực và đưa ra lựa chọn phù hợp trong các tình huống hằng ngày (CASEL, 2013; Denham, 1998). Ở lứa tuổi mầm non, đây là nền tảng để trẻ phát triển giao tiếp, hợp tác, chia sẻ và thích ứng xã hội, đồng thời có mối liên hệ với kết quả học tập, hành vi và sức khỏe tinh thần (Domitrovich et al., 2017; Mahoney et al., 2021; Huyền, 2023). Định hướng này phù hợp với Chương trình Giáo dục mầm non hiện hành và thí điểm về phát triển phẩm chất, năng lực thông qua trải nghiệm và tương tác xã hội (Bộ GD-ĐT, 2021, 2026; Thuận & Giang, 2023).

Dưới góc độ giáo dục trải nghiệm, năng lực tình cảm – xã hội được hình thành thông qua việc trẻ trực tiếp tham gia các hoạt động có ý nghĩa, tương tác với con người, môi trường và bối cảnh văn hóa, sau đó suy ngẫm và vận dụng kinh nghiệm vào tình huống mới (Dewey, 1938; Kolb, 2015). Quá trình này góp phần phát triển tự nhận thức, kiểm soát cảm xúc, hợp tác và ứng xử tích cực (Engler et al., 2023; Phan, 2023). Môi trường tự nhiên và hoạt động trải nghiệm còn hỗ trợ sự tự tin, trách nhiệm, hợp tác và đồng cảm của trẻ (Kızıltaş & Sak, 2018; McClain & Vandermaas-Peeler, 2016; Khulusinniyah & Maflaha, 2023). Đồng thời, lồng ghép văn hóa địa phương giúp trẻ hình thành bản sắc, ý thức cộng đồng và các giá trị nhân văn (Huỳnh Thị Nhã Thơ & Nguyễn Thị Ngọc Hảo, 2024; Nguyễn Thị Thu Hạnh, 2017; Argyriou, 2025).

Từ đó, nhóm tác giả cho rằng phát triển năng lực tình cảm – xã hội cần gắn với trải nghiệm văn hóa và đời sống thực tiễn của trẻ, tạo cơ sở khai thác văn hóa sông nước như một môi trường giáo dục giàu trải nghiệm, góp phần phát triển toàn diện trẻ mầm non.

2.2. Giáo dục trải nghiệm trong phát triển năng lực tình cảm – xã hội cho trẻ mầm non

Giáo dục trải nghiệm đề cao vai trò chủ thể của trẻ thông qua việc tham gia trực tiếp vào hoạt động thực tiễn, qua đó hình thành tri thức, cảm xúc và hành vi. Theo Dewey (1938), trải nghiệm có giá trị giáo dục khi được tổ chức có mục đích và gắn với suy ngẫm, điều chỉnh; Kolb (1984, 2015) phát triển thành chu trình trải nghiệm, phản tư, khái quát hóa và vận dụng. Cách tiếp cận này giúp trẻ tích cực tương tác với môi trường và phát triển năng lực tình cảm – xã hội (Hoàng Thị Phương, 2018; Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2026; Hasan & Ahmar, 2025).

Thông qua trải nghiệm, trẻ có cơ hội nhận diện, điều chỉnh cảm xúc, phát triển đồng cảm, giao tiếp, hợp tác, chia sẻ và kiểm soát hành vi (Kızıltaş & Sak, 2018; McClain & Vandermaas-Peeler, 2016; Khulusinniyah & Maflaha, 2023). Việc kết hợp trải nghiệm, phản tư và vận dụng vào đời sống góp phần hình thành bền vững năng lực tình cảm – xã hội (CASEL, 2013; Mahoney et al., 2021; Phan, 2023; Domitrovich et al., 2017).

Hiệu quả giáo dục trải nghiệm được nâng cao khi gắn với văn hóa địa phương. Các hoạt động khám phá sinh hoạt cộng đồng, nghề truyền thống, trò chơi dân gian, lễ hội và lao động phù hợp giúp trẻ hiểu bản sắc địa phương, hình thành tình yêu quê hương, tinh thần hợp tác, sẻ chia và trách nhiệm cộng đồng (Tuyền, 2008; Nam, 1985; Thơ & Hảo, 2024). Định hướng này phù hợp với Chương trình Giáo dục mầm non hiện hành và thí điểm về khai thác văn hóa địa phương như nguồn học liệu trải nghiệm (Bộ GD-ĐT, 2021; Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2026; Thuận & Giang, 2023). Do đó, giáo dục trải nghiệm gắn với văn hóa sông nước là hướng tiếp cận phù hợp để phát triển năng lực tình cảm – xã hội cho trẻ mầm non.

2.3. Văn hóa sông nước như một nguồn học liệu giàu giá trị giáo dục đối với trẻ mầm non

Văn hóa sông nước là hệ thống các giá trị vật chất và tinh thần hình thành từ quá trình con người thích nghi với môi trường sông ngòi, kênh rạch. Ở Đồng bằng sông Cửu Long, văn hóa này thể hiện qua lao động, giao thương, sinh hoạt, lễ hội, nghệ thuật, ngôn ngữ và ứng xử với thiên nhiên, nổi bật với các giá trị gắn kết, sẻ chia, linh hoạt và thích ứng (Nam, 1985; Tuyền, 2008; Sâm, 2019; Nguyên, 2011). Vì vậy, đây có thể được xem là nguồn học liệu sống, giúp trẻ tiếp nhận các giá trị tích cực thông qua trải nghiệm.

Trẻ có thể khám phá chợ nổi, bến tàu, vườn cây, nghề thủ công, trò chơi dân gian, lễ hội, dân ca và các câu chuyện về đời sống sông nước (Du, 2022; Nghi & Hạnh, 2022; Nam, 2025). Những trải nghiệm này góp phần phát triển khả năng nhận biết cảm xúc, hợp tác, chia sẻ, yêu quê hương và tôn trọng đa dạng văn hóa (Kolb, 2015; Nguyễn & Trần, 2024; Thơ & Hảo, 2024).

Trong giáo dục mầm non, văn hóa sông nước có thể được khai thác qua khám phá, vui chơi, nghệ thuật, kể chuyện, đóng vai và trải nghiệm ngoài lớp học, phù hợp với định hướng khai thác văn hóa địa phương và trải nghiệm thực tế của Chương trình Giáo dục mầm non (Bộ GD-ĐT, 2021, 2026). Môi trường tự nhiên và hoạt động ngoài trời cũng góp phần tăng cường tương tác xã hội, điều chỉnh cảm xúc và hành vi tích cực ở trẻ (McClain & Vandermaas-Peeler, 2016; Kızıltaş & Sak, 2018). Do đó, văn hóa sông nước là nguồn học liệu giàu tiềm năng để phát triển năng lực tình cảm – xã hội cho trẻ mầm non.

III. ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC TÌNH CẢM – XÃ HỘI THÔNG QUA TRẢI NGHIỆM VĂN HÓA SÔNG NƯỚC

3.1. Nguyên tắc tổ chức hoạt động trải nghiệm gắn với văn hóa sông nước

Hoạt động trải nghiệm gắn với văn hóa sông nước cần phù hợp với đặc điểm phát triển, lấy trẻ làm trung tâm và tạo cơ hội để trẻ quan sát, khám phá, giao tiếp và hợp tác. Nội dung nên xuất phát từ những giá trị gần gũi như sinh hoạt sông nước, chợ nổi, nghề truyền thống, ẩm thực, trò chơi dân gian và cách ứng xử cộng đồng, qua đó hình thành tình cảm tích cực với quê hương, tinh thần chia sẻ, hợp tác và tôn trọng người khác. Việc tổ chức cần kết hợp trải nghiệm trực tiếp và mô phỏng, bảo đảm an toàn, tính giáo dục và sự phối hợp giữa gia đình, nhà trường, cộng đồng (Bộ GD-ĐT, 2021; Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2026). Nhờ đó, hoạt động trải nghiệm trở thành môi trường phù hợp để phát triển bền vững năng lực tình cảm – xã hội và bản sắc văn hóa địa phương cho trẻ.

3.2. Nội dung trải nghiệm văn hóa sông nước nhằm phát triển năng lực tình cảm – xã hội

Hoạt động trải nghiệm cần giúp trẻ khám phá cảnh quan, phương tiện, nghề nghiệp và sinh hoạt đặc trưng như chợ nổi, bến đò, vườn cây, ghe xuồng, qua đó hình thành nhận thức xã hội, tình yêu quê hương, sự trân trọng lao động và ý thức về mối quan hệ giữa con người với thiên nhiên (Nam, 1985; Tuyền, 2008; Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2026). Đồng thời, các hoạt động hợp tác như trò chơi dân gian, đóng vai, chăm sóc vườn cây, thu hoạch nông sản và nhiệm vụ nhóm giúp trẻ phát triển kỹ năng giao tiếp, chia sẻ, hỗ trợ và giải quyết mâu thuẫn (CASEL, 2013; Mahoney et al., 2021; Minh, 2023).

Bên cạnh đó, cần tạo cơ hội để trẻ nhận biết, biểu đạt và điều chỉnh cảm xúc thông qua truyện kể, dân ca, hò, vè, nghệ thuật và các tình huống văn hóa sông nước; kết hợp trò chuyện, phản hồi sau trải nghiệm để phát triển sự đồng cảm và hành vi phù hợp (Denham, 1998; Trần & Nguyễn, 2023; Vui, 2024). Cuối cùng, gắn trải nghiệm với trách nhiệm cộng đồng và môi trường như giữ vệ sinh bến sông, phân loại rác, bảo vệ nguồn nước, chăm sóc cây xanh và tìm hiểu an toàn giao thông đường thủy, qua đó hình thành tinh thần trách nhiệm, hợp tác và tăng cường phối hợp giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng (McClain & Vandermaas-Peeler, 2016; Bộ GD-ĐT, 2021; Huỳnh Thị Nhã Thơ & Nguyễn Thị Ngọc Hảo, 2024).

3.3. Định hướng tổ chức hoạt động trải nghiệm văn hóa sông nước phát triển năng lực tình cảm – xã hội

Tổ chức trải nghiệm cần xuất phát từ những tình huống gần gũi như đi chợ nổi, chèo xuồng, thu hoạch trái cây, chăm sóc vườn cây hoặc chuyển hàng qua bến đò. Thông qua thảo luận, phân vai và giải quyết vấn đề theo nhóm, trẻ phát triển khả năng nhận biết cảm xúc, giao tiếp, hợp tác và ứng xử phù hợp với cộng đồng (Dewey, 1938; Kolb, 2015; Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2026).

Các hoạt động nên được tổ chức theo nhóm nhỏ, tạo cơ hội để trẻ trao đổi, hỗ trợ và cùng thực hiện nhiệm vụ. Chẳng hạn, hoạt động "Làm mô hình chợ nổi" giúp trẻ rèn luyện kỹ năng hợp tác, chia sẻ, tôn trọng ý kiến và trách nhiệm với nhiệm vụ chung (CASEL, 2013; Mahoney et al., 2021; Minh, 2023).

Sau trải nghiệm, giáo viên tổ chức trò chuyện, vẽ tranh, kể chuyện hoặc "vòng tròn cảm xúc" để trẻ chia sẻ và phản tư. Qua đó, trẻ nhận diện cảm xúc, phát triển sự đồng cảm và điều chỉnh hành vi, chuyển hóa trải nghiệm thành năng lực tình cảm – xã hội (Kolb, 2014; Denham, 1998; Phan, 2023).

Bên cạnh đó, cần lồng ghép văn hóa sông nước vào truyện kể, đồng dao, bài hát, tranh ảnh, trò chơi và hoạt động tạo hình về ghe xuồng, cầu khỉ, chợ nổi, miệt vườn, giúp trẻ khám phá văn hóa, phát triển giao tiếp, chia sẻ và ý thức giữ gìn bản sắc (Trần & Nguyễn, 2023; Huỳnh Thị Nhã Thơ & Nguyễn Thị Ngọc Hảo, 2024; Nam, 1985).

Cuối cùng, cần mở rộng trải nghiệm với sự tham gia của gia đình và cộng đồng qua tham quan chợ nổi, làng nghề, vườn cây, thu hoạch nông sản hoặc giao lưu với người làm nghề sông nước. Sự phối hợp này góp phần mở rộng quan hệ xã hội, tăng khả năng thích ứng và phát triển bền vững năng lực tình cảm – xã hội của trẻ (McClain & Vandermaas-Peeler, 2016; Kızıltaş & Sak, 2018; Bộ GD-ĐT, 2021).

3.4. Mối quan hệ giữa trải nghiệm văn hóa sông nước và sự hình thành năng lực tình cảm – xã hội

Trải nghiệm văn hóa sông nước tạo môi trường học tập giàu tương tác, giúp trẻ trực tiếp tham gia các hoạt động như tham quan chợ nổi, chăm sóc vườn cây, quan sát nghề đánh bắt, chèo xuồng mô phỏng, chế biến món ăn và chơi trò chơi dân gian. Qua đó, trẻ không chỉ tiếp nhận kiến thức mà còn phát triển cảm xúc tích cực, khả năng chia sẻ, hợp tác, lắng nghe và tôn trọng người khác. Cách tiếp cận này phù hợp với lý thuyết học tập trải nghiệm của Kolb (2015), Dewey (1938) và định hướng giáo dục mầm non Việt Nam (Hoàng Thị Phương, 2018; Bộ GD&ĐT, 2026).

Mối quan hệ giữa trải nghiệm văn hóa sông nước và năng lực tình cảm – xã hội được hình thành thông qua quá trình lựa chọn nội dung phù hợp, tổ chức nhiệm vụ hợp tác, khuyến khích trẻ chia sẻ cảm xúc, trao đổi và tự đánh giá hành vi. Quá trình trải nghiệm, phản hồi và điều chỉnh giúp trẻ từng bước phát triển khả năng nhận biết, điều chỉnh cảm xúc, giao tiếp, hợp tác và trách nhiệm với cộng đồng (CASEL, 2013; Domitrovich et al., 2017; Phan, 2023).

Về bản chất, quá trình này là sự chuyển hóa từ trải nghiệm văn hóa thành giá trị cá nhân và năng lực tình cảm – xã hội. Những giá trị như nghĩa tình, sẻ chia, đoàn kết và thân thiện với cộng đồng được trẻ hình thành thông qua trải nghiệm thực tế. Vì vậy, văn hóa sông nước không chỉ là nguồn học liệu địa phương mà còn là phương tiện hiệu quả để phát triển bền vững năng lực tình cảm – xã hội cho trẻ mầm non.

IV. KẾT LUẬN

Bài viết khẳng định rằng văn hóa sông nước là nguồn học liệu giáo dục giàu giá trị, tạo điều kiện để tổ chức các hoạt động trải nghiệm góp phần phát triển năng lực tình cảm – xã hội cho trẻ mầm non theo định hướng giáo dục lấy trẻ làm trung tâm và phát triển phẩm chất, năng lực. Trên cơ sở tổng hợp các quan điểm về giáo dục trải nghiệm, giáo dục cảm xúc – xã hội và giáo dục địa phương, nghiên cứu đã đề xuất các nguyên tắc, nội dung và định hướng tổ chức hoạt động trải nghiệm gắn với văn hóa sông nước, bảo đảm tính phù hợp với đặc điểm phát triển của trẻ và yêu cầu của Chương trình Giáo dục mầm non. Các định hướng này góp phần làm phong phú môi trường giáo dục, tăng cường sự gắn kết giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng trong việc hình thành năng lực tình cảm – xã hội cho trẻ. Hướng nghiên cứu tiếp theo là xây dựng quy trình tổ chức, thiết kế hoạt động trải nghiệm theo chủ đề văn hóa sông nước và tiến hành nghiên cứu thực nghiệm tại các cơ sở giáo dục mầm non ở thành phố Cần Thơ.

Lời cảm ơn: Đề tài này được tài trợ bởi Đại học Cần Thơ, Mã số: TSV2026-218. Nhóm tác giả xin trân trọng cảm ơn sự hỗ trợ quý báu về nguồn lực, học thuật và điều kiện nghiên cứu từ Nhà trường. Sự đồng hành này là nền tảng quan trọng góp phần bảo đảm tính khoa học, tính khả thi và giá trị thực tiễn của công trình, đồng thời khích lệ chúng tôi tiếp tục theo đuổi các hướng nghiên cứu có ý nghĩa.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Argyriou, M. (2025). Music and cultural identity in the early years: An empirical approach to intercultural learning. European Journal of Education Studies, 12(8). https://doi.org/10.46827/ejes.v12i8

Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2021). Chương trình giáo dục mầm non (Ban hành kèm theo Thông tư số 01/VBHN-BGDĐT ngày 13/4/2021 về Ban hành Chương trình giáo dục mầm non).

Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2026). Chương trình Giáo dục mầm non thí điểm (Ban hành kèm theo Quyết định số 388/QĐ-BGDĐT ngày 12 tháng 02 năm 2026).

CASEL. (2013). Effective social and emotional learning programs: Preschool and elementary school edition. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning.

Đặng, T. N. P., Lê, T. N., & Trần, V. N. (2022). Thiết kế hoạt động trải nghiệm nhằm phát triển ngôn ngữ mạch lạc cho trẻ mẫu giáo. Hue University Journal of Science: Social Sciences and Humanities, 131(6A), 31-44.

Denham, S. A. (1998). Emotional development in young children. Guilford Press.

Dewey, J. (1938). Experience and education. Collier Books.

Domitrovich, C. E., Durlak, J. A., Staley, K. C., & Weissberg, R. P. (2017). Social-emotional competence: An essential factor for promoting positive adjustment and reducing risk in school children. Child Development, 88(2), 408–416. https://doi.org/10.1111/cdev.12739

Du, N. D. (2022). Đặc trưng văn hóa sông nước trong hội họa Đồng bằng sông Cửu Long giai đoạn 1954-1975. Tạp chí Khoa học Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, 19(8), 1310-1310.

Engler, J. R., Alfonso, V. C., White, J. M., & Roy, C. D. (2023). Assessing social-emotional abilities of preschool-aged children within a social-emotional learning framework. Perspectives on Early Childhood Psychology and Education, 5(1), 8–32.

Gresham, F. M., & Elliott, S. N. (1990). Manual for the social skills rating system. American Guidance Service.

Hasan, M., & Ahmar, A. S. (2025). Integrating social learning and experiential learning theories: a novel augmented reality approach to enhancing social skills in early childhood education. Cogent Education, 12(1), 1.

Hoàng Thị Phương (chủ biên). (2018). Tổ chức hoạt động giáo dục theo hướng trải nghiệm cho trẻ ở trường mầm non. NXB Đại học Sư phạm Hà Nội.

Huyền, H. T. (2023). Nghiên cứu về năng lực cảm xúc-xã hội trong giáo dục mầm non trên thế giới và khuyến nghị cho Việt Nam.

Khê, T. (2006). Không gian sông nước trong truyện ngắn của Nguyễn Ngọc Tư. http://thuykhue.free.fr/stt/n/NguyenNgocTu.html

Khulusinniyah, K., & Maflaha, M. (2023). Improving the social emotional aspect of children through outbound water transfer activities. Buana Pendidikan: Jurnal Fakultas Keguruan dan Ilmu Pendidikan Unipa Surabaya, 19(1), 61–68.

Kızıltaş, E., & Sak, R. (2018). Integrating field-trip activities with other activities in the preschool curriculum: Its effects on the preschoolers' social–emotional skills. International Journal of Child Care and Education Policy, 12(1), 8. https://doi.org/10.1186/s40723-018-0047-4

Kolb, D. A. (1984). Experiential learning: Experience as the source of learning and development. Prentice-Hall.

Kolb, D. A. (2014). Experiential learning: Experience as the source of learning and development. FT press.

Kolb, D. A. (2015). Experiential learning: Experience as the source of learning and development (2nd ed.). Pearson Education.

Mahoney, J. L., Weissberg, R. P., Greenberg, M. T., Dusenbury, L., Jagers, R. J., Niemi, K., & Yoder, N. (2021). Systemic social and emotional learning: Promoting educational success for all preschool to high school students. American Psychologist, 76(7), 1128–1142. https://doi.org/10.1037/amp0000701

McClain, C., & Vandermaas-Peeler, M. (2016). Social contexts of development in natural outdoor environments: Children's motor activities, personal challenges and peer interactions at the river and the creek. Journal of Adventure Education and Outdoor Learning, 16(1), 31–48. https://doi.org/10.1080/14729679.2015.1047876

Minh, T. T. T. (2023). Tổ chức các hoạt động phát triển tình cảm, kĩ năng xã hội cho trẻ mầm non theo hướng tiếp cận "Lấy trẻ làm trung tâm". Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam, 19(06), 47-53.

Nam, L. H. (2025). Khai thác văn hoá bản địa trong phát triển sản phẩm du lịch đặc thù gắn với không gian sông nước Cần Thơ. Journal of Science and Technology, 8(S1), 205-212.

Nam, S. (1985). Đồng Bằng Sông Cửu Long – Nét Sinh Hoạt Xưa và Văn Minh Miệt Vườn. Nhà xuất bản Trẻ TP. Hồ Chí Minh.

Nghi, N. T. P., & Hạnh, N. T. H. (2022). Dấu ấn sông nước Đồng bằng sông Cửu Long trong sáng tác của Nguyễn Ngọc Tư. Tạp chí Khoa học Đại học Cần Thơ, 58(6), 192-199.

Nguyên, N. T. (2011). Văn minh sông Cửu Long – một cấu trúc mới của văn minh sông nước. Website của Đại học KHXH&NV - Văn hóa học.

Hạnh, N. T. T. (2017). Giáo dục kĩ năng xã hội qua trải nghiệm cho trẻ mầm non-Xu hướng thế giới và bài học cho Việt Nam.

Nguyễn, T. Ú. S., & Trần, T. N. (2024). Tổng quan nghiên cứu về giáo dục đa văn hoá trong giáo dục mầm non trên thế giới và định hướng giáo dục đa văn hóa tại các trường mầm non khu vực miền núi phía Bắc Việt Nam. Tạp chí Giáo dục, 59-64.

Phan, T. T. H. (2023). Đề xuất quy trình vận dụng mô hình giáo dục trải nghiệm của David Kolb trong tổ chức hoạt động giáo dục kĩ năng cảm xúc xã hội cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi. Tạp chí Giáo dục, 30-35.

Salinas-Navarro, D. E., Vilalta-Perdomo, E., Michel-Villarreal, R., & Montesinos, L. (2024). Designing experiential learning activities with generative artificial intelligence tools for authentic assessment. Interactive Technology and Smart Education, 21(4), 708-734.

Sâm, T. (2019). Miền ý niệm sông nước trong tri nhận của người Nam Bộ. Tạp chí Khoa học Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, (46), 5-5.

Thơ, H. T. N., & Hảo, N. T. N. (2024). Định hướng thiết kế hoạt động trải nghiệm tìm hiểu văn hóa địa phương cho trẻ 5-6 tuổi ở trường mầm non tại thành phố Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp. Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp, 13(9), 15-22.

Thuận, N. H., & Giang, P. T. H. (2023). Phát triển phẩm chất và năng lực cho trẻ mầm non theo các quan điểm giáo dục hiện đại. Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam, 19(09), 49-56.

Trần, T. N., & Nguyễn, T. M. T. (2023). Sử dụng tác phẩm văn học dân gian trong giáo dục năng lực cảm xúc-xã hội cho trẻ mầm non. Tạp chí Giáo dục, 1-6.

Tuyền, N. Đoàn B. (2008). Văn hóa ứng xử với môi trường sông nước của người Việt miền Tây Nam Bộ. Tạp chí Khoa học Đại học Mở Thành phố Hồ Chí Minh - Khoa học Xã hội, 3(1), 16–26.

Vui, V. N. T. (2024). Cơ sở lý luận về phát triển năng lực điều chỉnh cảm xúc cho trẻ 5-6 tuổi qua trải nghiệm. Scientific Journal of Tan Trao University, 10(6).